Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ.
Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care di

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 265. Braşovŭ, Luni-Marţi, 30 Noemvre (12 Decemvre) 1893.

Braşovŭ 29 Noemvre v.

Alaltăerĭ anarchiştii au sĕvîrşitŭ érăşĭ unulŭ din infernalele şi gróznicele lorŭ atentate, în Parisŭ, şi de astă-dată fapta lorŭ fù îndreptată în contra camerei francese în să-şĭ, cea mai înaltă representantă a principiului de ordine, legalitate şi libertate în statŭ.

In decursulŭ şedinţei de după amédŭ a camerei, unŭ individŭ până acuma încă nedescoperitŭ a aruncatŭ de pe galeriă o maşină infernală asupra băncilorŭ, unde şedeau deputaţii, care esplodândŭ a avutŭ unŭ efectŭ înfricoşatŭ. Au fostŭ vulnerate, în parterŭ şi pe galeriă, aprópe o sută de persóne şi o panică teribilă cuprinse pe toţĭ cei de faţă. Numai sângelui rece ce l'a documentatŭ preşedintele camerei Dupuy, liniştindŭ pe deputaţĭ şi pe publicŭ, este a se mulţămi, că pe lângă numĕrósele vulnerărĭ causate prin esplosiunea maşinei infernale, care se dice, mai era încărcată şi cu o mulţime de cuie marĭ, nu s'au întêmplatŭ mai multe nenorocirĭ prin îmbulzéla celorŭ ce, cuprinşĭ de spaimă, alergară spre uşĭ ca sĕ iésă câtŭ mai curêndŭ din sală.

Oamenii dela „propaganda faptei" şi-au ajunsŭ cu tóte acestea scopulŭ. Ei au lăţitŭ spaimă şi gróză nu numai între representanţii ţĕrii, dér şi în totŭ Parisulŭ, care în urma atentatului a fostŭ cuprinsŭ de-o iritaţiune ne mai pomenită. Eară în faţa acestui efectŭ, produsŭ de calcululŭ diabolicŭ alŭ anarchiştilorŭ, curagiulŭ şi sângele rece, ce l'a manifestatŭ preşedintele camerei, care nu s'a mişcatŭ dela loculŭ sĕu şi a cerutŭ sĕ se continue şedinţa, ceea ce după unŭ intervalŭ óre-care s'a şi întêmplatŭ, nu a fostŭ decâtŭ o marcare a justei reacţiunĭ, ce trebue sĕ-o producă în tótă societatea francesă, ca în Europa întrégă, campania acésta a anarchismului internaţionalŭ.

Ministrulŭ-preşedinte Casimir Périer mulţumì camerei, că a datŭ ascultare vocei preşedintelui sĕu şi a continuatŭ şedinţa şi adause: „camera şi a făcutŭ datoria, guvernulŭ la rêndulŭ sĕu îşĭ va face şi elŭ datoria, punêndŭ în aplicare legile".

Unŭ cuvêntŭ gravŭ acesta într'unŭ momentŭ atâtŭ de seriosŭ. Guvernulŭ va pune în aplicare legile! Dér nu le-a pusŭ necurmatŭ în aplicare, mai cu sémă de când cu trista ispravă anarchistă a lui Ravachol, şi care a fostŭ resultatulŭ? Se póte admite în genere, că prin simpla aplicare a legilorŭ liberale esistente se va pute împiedeca repeţirea unorŭ asemenĭ scene îngrozitóre şi se vorŭ pute lua mĕsurĭ sigure de prevenire faţă cu astfelŭ de atentate ale anarchiştilorŭ?

Cumcă acésta nu este cu putinţă fără a se lua mĕsurĭ estraordinare represive faţă cu anarchismulŭ e aşa de invederatŭ adĭ pentru orĭ şi cine, încâtŭ anevoiă putemŭ admite, că Casimir Périer, vorbindŭ de aplicarea legilorŭ, nu sa' gânditŭ totodată şi la asemenĭ mĕsurĭ. Deja se lăţise în Parisŭ Sâmbătă séra scirea, că ministrulŭ preşedinte voiesce sĕ propună camerei deja în şedinţa de adĭ, Lunĭ, luarea de mĕsurĭ represive în contra anarchismului.

Acţiunea distrugĕtóre a anarchismului internaţionalŭ, care se vede, că este organisatŭ, va aduce dér cu sine, că şi statele cele mai liberale, ca Francia, Elveţia şi Anglia, vorŭ trebuì în cele din urmă sĕ cadă la o învoielă cu cele-l'alte state, şi sĕ întroducă pentru combaterea anarchismului unŭ sistemŭ de mĕsurĭ preventive poliţienescĭ, prin care se va restrînge în mĕsură destulŭ de însemnată libertatea şi ospitalitatea, ce-o ofereau, mai alesŭ aceste ţĕrĭ, orĭ şi cui.

Bomba, ce au aruncat'o dér anarchiştii în mijloculŭ representanţilorŭ Franciei, numai libertăţii nu va aduce folosŭ, numai celorŭ apăsaţĭ nu le va aduce uşurare, ci va fi semnalulŭ unui şirŭ de mĕsurĭ reacţionare, carĭ pe lângă anarchiştĭ vorŭ lovì şi pe alţii şi vorŭ face sĕ sufere adese-orĭ şi cei ce nu suntŭ vinovaţĭ de-a fi comisŭ nimicŭ în detrimentulŭ societăţii.

Dér anarchiştii nicĭ că se gândescŭ a înainta causa libertăţii, ei suntŭ lipsiţĭ de orĭ-ce motive séu scopurĭ ideale şi ţinta lorŭ este numai şi numai nimicirea, distrugerea şi rĕsturnarea a totŭ ce esistă adĭ, fără de a se mai gândi la urmărĭ.

De aceea, într'adevĕrŭ, este unŭ postulatŭ de conservare propriă a societăţii europene de adĭ, de a se apĕra în contra duşmanului de mórte alŭ esistenţii şi alŭ progresului ei, care adĭ pórtă numele de anarchismŭ.

Dér e fórte durerosŭ a vedé, că pe lângă multele rele şi neajunsurĭ, ce bântue adĭ statele europene şi societatea lorŭ, se mai ridică acuma şi din acea parte unŭ pericolŭ seriosŭ, care ameninţă causa adevĕratei libertăţĭ, la dobêndirea căreia aspiră adĭ cu totŭ dreptulŭ fiă-care poporŭ consciu de sine din bĕtrâna Europă.

CRONICA POLITICĂ

— 29 Noemvre.

Ar fi fostŭ mare mirare, ca **comitatulŭ Têrnavei micĭ**, acestŭ cunoscutŭ paşalicŭ, sĕ nu se alăture şi elŭ la mişcarea iniţiată de comitatulŭ Neogradŭ **în contra „agitaţiunilorŭ de naţionalitate"**. Paşalele ungurescĭ din acestŭ comitatatŭ au trimisŭ şi ele o adresă cătră dietă, în care se dice între altele: „După ce mai vîrtosŭ aicĭ, în părţile ardelene ale ţerei, cu durere şi în modŭ netăgăduitŭ simţimŭ, spre adênca nóstră nelinişţire, că uneltirile antipatriotice, începute de unii ultraiştĭ de-ai naţionalităţilorŭ, iau totŭ mai marĭ dimensiunĭ şi că lucrările de subminare ale agitatorilorŭ au începutŭ sĕ pĕtrundă cu stricăciosulŭ lorŭ veninŭ şi în straturile massei poporului: *unanimŭ* şi în modulŭ celŭ mai căldurosŭ ne alăturămŭ la moţiunea comimiţatului Neogradŭ, de-a curma acéstă mişcare anti-patriotică şi de-a cere dela guvernŭ, ca sĕ ia în acestŭ scopŭ cele mai energice mĕsurĭ. In ce privesce întroducerea censurei pentru pressa nemaghiară, paşalele din comitatulŭ Têrnavei micĭ nu potŭ fi de acordŭ cu cei dela Neogradŭ, dér cerŭ, ca delictele de pressă sĕ nu se mai pedepséscă cu închisóre de statŭ, ci cu închisóre ordinară. — Bine, dér în adunarea comitatului Têrnavei micĭ nu s'a găsitŭ nicĭ unŭ Românŭ, care sĕ protesteze în contra acestorŭ îmbălăturĭ ale haitelorŭ ungurescĭ?

*

Din Roma se telegrafiézǎ, că **Zanardelli** şĭ-a depusŭ în sfêrşitŭ mandatulŭ, nereuşindŭ a alcătui o listă ministerială, — şi acum se dice, că ar fi vorba, ca d. **Crispi** sĕ fiă însărcinatŭ cu formarea noului cabinetŭ. Revenirea la putere o lui Crispi ar fi în adevĕrŭ surprindĕtóre, şi mai alesŭ în Francia ea ar fi întêmpinată cu fórte puţină simpatiă. Se scie, în adevĕrŭ, că Francesii consideră pe Crispi dreptŭ celŭ mai mare vrăşmaşŭ, ce au în Italia. Dér şi în Italia se vorŭ găsi de sigurŭ mulţĭ, carĭ se vorŭ mira de rechiămarea la putere a d-lui Crispi, tocmai în acestŭ momentŭ, când s'a datŭ pe faţă şi numele sĕu pe lista celorŭ împrumutaţĭ de Banca romană. Agenţia Stefani confirmă acéstă scire şi adaogă, că regele a liberatŭ pe Zanardelli de acéstă misiune. Crispi, care a sositŭ din Neapole, a avutŭ după amiadĭ o lungă conferinţă cu regele. Mai multe diare apărute Vinerĭ séra şi cercurile parlamentare dicŭ, că Crispi a fostŭ însărcinatŭ sĕ formeze cabinetulŭ; însĕ până acum n'a primitŭ nicĭ unŭ mandatŭ oficialŭ în acéstă privinţă. Elŭ a conferitŭ cu mai multe personagii politice, între carĭ d-nii Saracco şi Sonino.

*

La 7 Decemvre n. c. s'a presentatŭ scupştinei **noulŭ ministeriu sêrbescŭ**, cu care ocasiă ministrulŭ-preşedinte *Gruicĭ* a desvĕlitŭ programulŭ guvernului. Guvernulŭ, dice, va avé în vedere totdéuna menţinerea bunelorŭ raporturĭ cu tóte statele prin respectarea reciprocă a drepturilorŭ, îndreptarea finanţelorŭ, ridicarea economiei populare şi înmulţirea comunicaţiilorŭ, şi mai cu sémă va fi cu deosebită atenţiune asupra armatei. Guvernulŭ contézǎ la sprijinulŭ scupştinei pentru îndeplinirea programului. Guvernulŭ este firmŭ decisŭ, ca sĕ respecteze drepturile internaţionale şi sĕ îndeplinéscă într'unŭ modŭ lealŭ tóte angajamentele luate. Deórece şi celelalte state vorŭ respecta aceste drepturĭ, speră, că nu se va întêmpla nimicŭ, ce sĕ pótă sdruncina bunele relaţiunĭ. Astfelŭ se póte devota cu deplină linişte intereselorŭ politicei interne. — Ministrulŭ-preşedinte a mai declaratŭ, că noulŭ guvernŭ va continua întocmai politica fostului cabinetŭ.

Bombă în parlamentulŭ francesŭ.

Anarchia din Parisŭ, a recursŭ acum la bombă chiar contra parlamentului. Etă sensaţionalulŭ evenimentŭ alŭ dilei. Jertfele acestui atentatŭ diabolicŭ suntŭ multe: deputatĭ, diariştĭ şi publicŭ de pe galerii. Fanatismulŭ anarchiştilorŭ francesĭ a mersŭ atâtŭ de departe, încâtŭ, în orbia sa, a cutezatŭ sĕ atace representanţa ţĕrii, parlamentulŭ, şi prin acésta Republica. Parisulŭ par'că s'ar afla érăşĭ pe vremile nopţii lui Bartholomeu, căcĭ numai în numĕrulŭ victimelorŭ, dér în esenţă nu se deosebesce cuţitulŭ lui Ravaillac şi bomba lui Orsini, de fiorósele atentate din trecutulŭ sângeros alŭ Franciei.

Etă anĕnuntele:

Atentatŭ.

Sâmbătă pe la 4 óre d. a. s'a lăţitŭ, ca fulgerulŭ, vestea în întregŭ Parisulŭ, că în cameră o mână criminală a sĕvêrşitŭ atentatŭ cu bombă. Şedinţa camerei a fostŭ deschisă la 2 óre d. a de cătră preşedintele *Dupuy*. Sala desbaterilorŭ era plină de publicŭ, galeriile înţesate. Se făcea verificarea noilorŭ membrii aleşĭ pentru cameră. Tocmai vorbea deputatulŭ *Mirmar*, când se aude o *esplosiune înfricoşată* şi în acelaşĭ momentŭ bucăţĭ de plumbŭ şi de fierŭ sburau c'o putere teribilă prin aerŭ în tóte părţile, ér sala era plină de-unŭ fumŭ grosŭ şi greu mirositorŭ. *Esplosiunea a fostŭ pricinuită de-o bombă, pe care unŭ individŭ a aruncat'o din galeria a treia indirecţia părţii drepte a tribunei.* Esplosiunea s'a întêmplatŭ deja în sborulŭ bombei, aşa că singuratice bucăţĭ micĭ au rănitŭ pe mulţĭ inşĭ de pe galerii. In momentulŭ, ce-a urmatŭ esplosiunei, se audiră în sală *vaiete şi ţipete grozave* şi fiă-care scia, că mulţĭ au cădutŭ jertfă atentatului. Galeriile s'au desertatŭ numai decâtŭ, publiculŭ se îmbulzea sĕ iésă în liberŭ, dér pe scărĭ acumulaţia era aşa de mare, încâtŭ nime nu putea sĕ iésă; poporulŭ alergase nebunŭ la parlamentŭ, postându-se înaintea salelorŭ şi aşteptândŭ cu o nedescriptibilă curiositate desvoltarea lucrului.

Deputaţii erau cuprinşĭ de mare spaimă, ei îşĭ pierdură aprópe toţĭ presenţa; cei mai mulţĭ grăbiră spre coridóre, căcĭ se temeau de-o nouă esplosiune. Preşedintele *Dupuy* însĕ, care sta, ca o statuă, dise: „Vĕ rogŭ, continuaţĭ lucrările în linişte. După trecerea peste ordinea dilei, preşedintele îşĭ va face datoria". — Cuvintele acestea au avutŭ efectŭ admirabilŭ; cei 40—50 deputaţĭ, carĭ se aflau în sală, aplaudară viu pe Dupuy şi în cele din urmă ordinea se restabili cumva. Deputaţii, carĭ eşiseră, s'au reîntorsŭ în sala desbaterilorŭ, unde fură mişcaţĭ de-o vedere grozavă. La începutŭ ei credeau, că bomba n'a făcutŭ stricăciunĭ dér acum se convinseră, că *atentatulŭ are jertfe numeróse.* Dintre deputaţĭ, mai alesŭ cei din drépta, au fostŭ *răniţĭ o mulţime,* şi acestora se grăbiră a-le da primulŭ ajutorŭ; alţii grăbiau susŭ pe galerii, ca sĕ ajute răniţilorŭ de-acolo. In sală scena era grozavă: *Abatele Lemyre, în grumadulŭ căruia s'a înfiptŭ o bucată de fierŭ,* **zăcea**—dice-se—**mortŭ lângă tribună;** *deputaţii Boucher, Longuinis şi Lesset zăceau pe parchetŭ* **fără conscienţă** *şi răniţĭ fórte greu;* ei au fostŭ transportaţĭ din sală. Deputatulŭ *Dumas* încă a fostŭ rănitŭ greu, dér rana lui nu e periculósă. Numĕrulŭ răniţilorŭ de pe galerii e înspăimêntătorŭ şi deputaţii împreună cu medicii, carĭ veniseră, abia ajungeau sĕ le lege ranele. Dintre cei de pe galeriă, greu rănitŭ e *unŭ oficerŭ, alŭ cărui pieptŭ a fostŭ despicatŭ de-o bucată a bombei,* apoi o femeiă, care a primitŭ rănĭ grave la amêndouĕ picióreIe. *Celŭ puţinŭ 50 de răniţĭ au fostŭ transportaţĭ de pe galerii.* Numĕrulŭ răniţilorŭ însĕ nu se mărginesce la atâta. Jertfe ale afurisitei bombe a cădutŭ şi galeria diariştilorŭ; au fostŭ răniţĭ mai mulţĭ şi dintre aceştia.

Intre răniţĭ suntŭ: preşedintele camerei *Dupuy*, care a primitŭ la frunte o rană uşóră; *Del Castillo,* căruia i-au sbu-